

HAMD VE ŞÜKÜR

Şükür daima ni'met ve ikram-ı Rabbâniye karşı duyulan minnet ve mahcubiyetin ifadesidir. Şükrün ifadesinde, tekrarının, devamının ve fazlalaşmasının arzu edildiği gizlidir. (Hamd) de "bu kadar kafi", "Fazlsını arzulamam", "Kanaat hududundan bir santim ilerlemesini istemiyorum", "Beni bu halime bırakın" istekleri mevcuttur. Mesaip ve belâyaya karşı en büyük bir silâhtır hamd. Hamd edilecek yerde şükür yapmak, şükür edilecek yerde hamd etmek caiz değildir. Hem de tehlikelidir. Elhamdülillah diyen bir kimse: "Yarabbi Kudretlerin kaynağı Sen'sin, her şey Sen'in arzulu mümkündür. Ben halime razıyım, belâyaya da, saadete de... Beni bu halimden, bu halimi aratacak hale sokma" demektir. Elhamdülillâh çok şükür demek ise "Halime razıyım, bu halimi bana aratma" Peşinen de "Yarâbbi teşekkür ederim" demektir. Beni, seni tanıyan yarattın, bundan dolayı hamdederim. Fenâ bir kul, asi, münkir bir kimse yaratabilirdin; bu bana kâfidir. "Hamd, bütün belâyanın önüne sed çekmektir. Çok ince haller vardır, hamd veya şükürün hangisini yapmak lüzumiyetinde hataya gidebilir insan. Bundan dolayı da bu hataları yok etmek için (İstiğfar) yapmak lâzımdır. Ben bilemedim, kestiremedim, niyetim halistir, fakat senden istemek edebini, kul olduğum için lâyıki ile anlayamıyorum. Bundan dolayı, hatalarımı bana bağışla" arzusunu dilemektir.

Hamd: Cesedin haykırışıdır.

Şükür: Ruhun haykırışıdır... Hamd ile azap ve cehennemden kurtulunur. Şükrile Cennet'e girilir.

Ni'met ve ikram-ı ilâhîyeye bilâ istisna her canlı: insan; hayvan, nebat mazhardır. Hem de arası kesilmeden. Akan ırmak herkese su verir. Güneş herkese sıcaklık saçır. Rüzgâr herkesi okşar. Bu ni'metlerden dolayı bunu vereni bilmese bile, o ni'metlerin verdiği ferâhlık ve telezzüzden dolayı insanın yüzü güler (Oh) der.

Nebatların yaprakları canlanır. Bu bir nev'i (Oh) demektir. Hayvan su içer, doyar kuyruğunu sallar. Kuş öter. Bunlar hep bir nev'i (Oh) demektir. İşte bu şükürdür.

Cenab-ı Allâh, yarattıklarına (Hamd) 'ı öğretmek için, Resullerini göndermiştir.

Bunların ilki ve sonu hamdedici olan Muhammed (S.A.) 'dir. Hamd'ı yaratılan her mahlûka öğreten O'dur. Onun için şükürü, ruh ezelden bilir. Hamd sonradan öğretilmiştir. Şükür doğrudan doğruya, Zatullah'a racidir.. Hamd onu tanıtan, yalvarma edebini öğreten Resûlden, Allâh'ı Zülcelâle çevrilir. Dünyadaki hamd'ı iyice öğrenmeden örseleme. Şükürde kal, ikisinin arasında şeytan seni bocalatırsa (Sabır) da kal... Hem de hudutsuz sabırda. Sabırda hazineler gizlidir.

Buğday sekiz ay toprak altında gizlenmeye sabrettiği için aziz ni'met olmuştur . Sedef aza kanaat ettiği için sabra kavuşmuş ve Allâh için inci ile doldurmuştur. Resûl aza kanaat âbidesi olduğu için Rahmetenlilâlemin bâs, edilmiştir. Sabırda, kanaatta; Rahim, şefik olan Allâhu Lemyezeli gizlidir. Bu sıfatlara bürünene (Size Şah damarlarınızdan yakınım) diyen Allâh görünür... Hamd âhîret kapısında biter.. Şükür ise diğer âlemde de vardır. Allah'ın mağfiret deryasında yegâne eriyen şey şükürdür. Diğerleri erimez. Mağfiret deryası tarafından kabul edilmez. Şeker suda erir. Zeytinyağında şeker eremediği gibi, şükürden başkası da mağfiret deryasında erimez...

Hamd insanı mağfiret deryasında eriyecek hale hazırlar ve insan şükür külçesi halinde, mağfiret deryasına dalarak eriyip gider, saadeti ebediye'ye karışır.

O zaman Cemâlullah tecellî eder. O halde bütün ni'metlere (Maddî ve Mânevi) şükür... Mesaip ve belâyaya hamd etmek lâzımdır.. Kuldaki şükürün ifadesi, edeb içinde, emirlere büyük bir zevkle itaat, sonu gelmeyen tatlı bir arzu ile istekle ibadet, taattır. Hamd'ın ifadesi me'yus olmadan rıza, tahammül ve sabırdır. Şükürün menzili en küçük dereceden en büyük derecelerine kadar daima doludur. Zîra ruhlar, arza inmeden evvel kendilerine talim edilmiştir. Ruhların arza indirilmesindeki murad-ı ilâhî hamdı öğrenmeleri içindir. Hamd menziline gidilirken bu yolu dolduramayanlar yuvarlanırlar. Şükürün hakikî olup olmadığı hamdın mevcudiyeti ile ispat

edilir. (Hayır ve Şer Allâh'tandır.) Hayır, şükrün yerine varması ile gönderilen, ardı arası kesilmeyen mağfireti Süphaniyyenin, lemeat ve akisleridir.. Şer Hamd'sizliğin mukabilidir.

Ateşe el sokmayan nasıl elini yakmazsa, hamd edene şer gelmez... Ateşe elini sokanın eli nasıl yanarsa hamd etmeyene şer gelir. Bunların istisnasız Kanunu ilâhî oluşundandır ki (Hayır ve Şer Allâh'tandır.) Cümle-i Celîlesi bildirilmiştir. Kulun şükrüne vesile olacak bütün ni'met ve ikram-ı ilâhîlerin sai ve muhafızları, meleklerdir. Şerrin, hamdsız kalmasına da çalışan, şeytandır. Bu büyük ve ilâhî intizam ve cari kanunun fehmedilsin edilmesin sigortası da, kanaat ve sabır hasletlerinin takviyesine çalışmak ve bunda muvafak olmaktır.

Kanaat ve sabır zırhına bürünene, şeytan yaklaşamaz. O zaman kul hamd edici sıfatını giyer. İşte, Resûlullâh'ta erimek budur. Resulullâh'ta eriyenin içinde korku yoktur. Zîra Resûlullâh'ta eriyen kimse, rızadan bir parça olur. Cemâlullâh'a kavuşur, bütün bu nehyi ilâhîler, buraya kavuşmak için kurulmuş, mağfiret süzgecinden süzülmüş çarelerdir... Nehileri, mantık yürütmeden, aklile eşelemen, şüphesiz kabûl ve tatbik etmek lâzımdır. Şeker hastalığına, şeker yemek yaramaz; vücudu ifna eder. Bu bir hakikattir. Niçin yaramaz? İzah edin, yapamazsınız. Ancak, onu, ehli olan doktor, size tecrübe ile izah eder. Bütün hastalıkarda, bazı hususlarda kat'i perhiz yaptırılır. Çünkü alınırsa vücudu fenaya götürür. Mâneviyat âleminde de iş, aynı ile vakidir. Onun için, "şarap içmeyiniz", "Hıncır eti yemeyiniz", "yalan söylemeyiniz", "kimsenin hukukuna tecavüz etmeyiniz", "Ulûlemre itaat ediniz", "İsm-i İlâhiyi anmadan bir şey kesmeyiniz", "adâletten ayrılmayınız". Velhasıl bütün haramlar ve nehiler, ruhun temiz, saf bir halde, Allâha dönmesini temin için vaz'edilmiş, Allâh emirleridir. Sebeplerini aramaya kalkma şeker hastalığına şekerli maddelerin niçin dokunduğunu anlamak için doktor olman lâzımdır. Doktorluk tahsil et, ondan sonra anla. Nehilerin sebeplerini anlamak için de mâneviyat doktoru olmak lâzımdır. Onlar da, dünyada iken, Hak'ka vasıl olan velilerdir. Bir doktor, şekerli hastaya, şekerli maddelerin dokunacağını yalnız söyler geçer, izah etmez, etse bile, hasta anlayamaz. Nehiler de böyledir. İzah edilse anlaşılabilir. O makam ve mertebe, o ihtisas derecesine ulaşmak lâzımdır. Onun için, akıl ve mantıkla izahlar bulmak bir işe yaramaz insanı yuvarlar...

Muhterem okuyucularım, bu işleri bu kadar bilmeniz, herhalde kâfidir, zannederim. Niyaz ve dua ederim; Allâh sizi kanaat, sa-

bır gösteren, emirlere şek ve şüphesiz itaat eden, şükrü bilen ve daima hayâ ve mahcubiyet içinde bulunan, mesaip ve belâyâ karşı tükenmez hamdedici ve sabır, huzur içinde yüzen kullarından eyleye. Beni dinlediniz, belki bir şeyler öğrendiniz. Mukabeleten de, bana, ayrıca taker teker dua etmenizi dilerim.

Şimdi bu edeble biraz daha dolaşalım: Emr-i ilâhîyi bihakkın yerine getirmeden, Allâh'tan bir şey istememek, (Hayâ) dır. Hayâ makamında kul, saray-ı ilâhiyeye girebilir. Saray-ı ilâhînin adâbı muâşeretini bilmeden, burada yürünmez.

Siyret-i Resûl, Ahlâk-ı Resûl buranın âdabıdır. Bundan dolayı Rahmet-i Süphaniye, kalb-i pak-i Resûl'e inmeden, onun parçaları olan kullara yetişmez.

Onun için, her münacaatın başında, Resûl'e selâvat getirmek icabeder. Bu usulü, kendi kudreti derecesine göre, insanlar ya takip ederler yahut etmezler. Bu takipte hatâ, daima, insana râci bulunur. İnsan, bu yol üstünde, şeytan ile birlikte dir. Hatâ, bazân doğru ; bazân, hatâ şeklinde görünür. Kul, bunların farkında değildir. İnsan, sevdiklerinin hatalarından dolayı üzüntü duyar; bu duygu, Rahim esmâsının, kula göre tecellî miktarıdır. Bunun altında acıma gizlidir. Fakat esmâ-yı ilâhiyenin (Rahîm) 'in altında acıma gizli değildir. Gizli olsa o sıfatlıktan çıkar... Soğuk su ateşi giderir. Bu gidermek, ağzı kuruyan ve içi yanan adama, suyun acıdığından değildir. Suyun, ferahlık verici olmasındandır. İşte (Rahmetel-lil âlemin) olarak gönderilen Resûl, Allâh'ın Rahim esmâsının pınarının hazinesinin musluğu gibidir. Bu sıfatın Resûl'de tecellîsi murad-ı ilâhîdir. Bu tecellîye çarpmak (Şefaât) denilen, (Resûl'ün kulun hatâsına karşı duyduğu kalb-i mübârekelerindeki üzüntüyü kaldırmak için, Cenab-ı Hak tarafından kendisine hediye edilen destur) 'u ortaya çıkarır.

Şefaât, dilemek, istemek, aslında Rahim esmâsının Resûl'de tecellî eden acıma lifinden, yardım talep etmektir. Şefaât etmek demek, Rahîm esmâsının kulun kaldıracabileceği miktarda olanını Rahim sıfatına çarptırmak demektir. Onun için Allah'ın izni olmadan Resûl Şefaât edemez sözünün mânâsı böyle fehm edilir... (Tevessül) ise dilemek, istemek lifinden çıkan rahmeti istemek demektir. Tevessülde kulun tahammülünün fevkinde Rahim esmâsı tecellî eder, kul kurtulur. Fakat ânı vahitte de erir. Tevessülün altında acıma yoktur.. İnsan evvelden hazırlıksız ise yuvarlanır. (Tevessül) de

bir hususîyet, (Şefaât) de umumiyet gizlidir. Rahmet çeşmesinin pınarının fışkırdığı yer Resul olduğu için (Şefâat) herkese yapılacaktır. Arzu etsen de, etmesen de. Zîrâ Rahmetellil âlemin'dir O Resûl-i Kibriyâ... Şefaât etmem dediklerine bile şefaât edecektir O Mahbubuhüda ...

Teveessül tehlikelidir. Hak etmeyene teveessül etmek, edeb harici bir iştir. Rahim esmâsının altında, kalb-i pâk-i Resûl gizlidir. Rahim esmâsının altında acımak yoktur. Acımak olsa (Kahhâr), (Zulintikâm) esmâlarının mânâsı kalmaz. Sıfat-ı İlâhiye yekdiğerini cerh edemez. Yek diğerinin tamamıdır. Ancak tecellî şekillerine göre başka başka görünürler... Rahim esmâsı kalb-i Resûlde (Acımak) şeklinde tecellî ederek (Şefaât) halinde ortaya çıkar.. Rahim esmâsının yoğurduğu ve yıkadığu kalb-i mübârek-i Resûlde parlıyan (Rahim) ismi, acımak suretinde tecellî ediyor. Esmâlar, kuldaki tecellilerine göre tezahür eder, hangi esmâ daha ziyade tecellî ederse, o kul, o şekilde bir insan olur. Can almağa mahtus (Azrâil) Mümit esmâsının tecellîlerini yerine getirir. Esmâ doğrudan doğruya sudur ederse canlı hiç bir mahlûk kalmaz. Kelâm-ı İlâhi Resûl'e (Cibril) ile nazil olmuştur. Doğrudan doğruya nazil olsa kâinat buna tahammül edemez. (Kur'ânı biz dağa indirseydik, dağ paramparça olurdu.) Diğer büyük melekler de böyledir.

Cenâb-ı Allâh'ın herşeyle teması vasıtalı murad etmesi, canlı cansız bütün kâinat ve mevcudatın tahammülsüzlüğündendir. (Biz insana tahammülünün fevkinde iş yüklemeyiz) Âyeti budur. Esmâların birleştiği Zatullâh'ın küçük bir tecellîsine bile tahammül edilemez. (Lilcebeli cealehû dekken) bunun beyanıdır.. İşte (Şefaât) bu tahammülsüzlüğü tahammül edilir hale getirmek için Resûl-i Ekrem'e verilmiştir.